

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 22CoP/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2623203122
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2623203122.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a sudcov JUDr. Janky Benkovičovej a Mgr. Matúša Staríčka vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, so sídlom Vajanského 17, 905 01 Senica, dieťa rodičov: C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. A. XXXX/XX, XXX XX E., a B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX E., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom umiestnení maloletého do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Senica zo dňa 08. marca 2023, č. k. 10P/9/2023-14, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že matke ukladá povinnosť odovzdať maloletého A. dočasne do Diagnostického centra, G. X, H..

II. Odvolací súd určuje čas trvania neodkladného opatrenia na dobu troch mesiacov odo dňa umiestnenia maloletého A. do zariadenia podľa výroku I.

III. Odvolací súd ukladá súdu prvej inštancie povinnosť začať konanie vo veci samej o uloženie výchovného opatrenia.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. uložil matke povinnosť odovzdať maloletého A. do Diagnostického centra, G. X, XXX XX H. na dobu troch mesiacov od umiestnenia do tohto zariadenia. Výrokom II. uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica (ďalej len „kolízny opatrovník“) povinnosť zabezpečiť umiestnenie maloletého A. do Diagnostického centra, G. X, XXX XX H. a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1. 1 Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1, § 52, § 115, § § 367 ods. 1 až 8 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C. m. p.“) a § 336 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“).

1. 2 Súd prvej inštancie rozhodol na základe návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý dôvodil tým, že maloletý nemá v rodine takú oporu, ktorý by mala záujem nastaviť ho na pravidelné návyky, ako je denné vstávanie, chodenie do školy, venovanie sa školským povinnostiam, dodržiavanie hygienických návykov. Je preto v záujme maloletého pobyt v zariadení diagnostického centra. Súd prvej inštancie po preskúmaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že zdravý vývoj maloletého je ohrozený z dôvodu výchovných problémov. Matka spočiatku riešila problémy s maloletým, v roku 2019 až 2021 neboli s rodinou vážnejšie problémy. Od školského roku 2021/2022 sa situácia výrazne zhoršila a aj napriek niekoľkonásobnej intervencii kolízneho

opatrovníka sa nepodarilo dosiahnuť zlepšenie vo výchove maloletého. Matka nezabezpečuje pre maloletého zdravé prostredie v domácnosti, pri kontrole domácnosti bolo zistené, že táto sa nachádza v zlom stave, domácnosť bola špinavá, zanedbaná a bola zaprataná rôznymi vecami. Komunikácia s matkou je problematická, neodpovedá na telefonické rozhovory, zatajuje sa, nepreberá zásielky, pri snahe o vykonanie šetrenia v domácnosti viackrát neotvorila. Matka nedbá na to, aby maloletý riadne navštevoval školu a plnil si tak povinnú školskú dochádzku. Tomu nasvedčuje aj fakt, že siedmy ročník maloletý opakuje z dôvodu, že v školskom roku 2021/2022 nechodil do školy, musel vykonať komisionálne skúšky z mnohých predmetov, pričom sa dostavil iba na skúšku zo slovenského jazyka a literatúry a z hudobnej výchovy. V školskom roku 2022/2023 škola oznámila, že k 22.12.2022 mal maloletý vymeškanych 371 neospravedlnených vyučovacích hodín. Matka aj zašle ospravedlnenky, ale tak dlhodobá absencia môže byť ospravedlnená len ospravedlnenkou od lekára. Pri niektorých ospravedlnenkách mala škola podozrenie, že s nimi bolo manipulované, resp. boli falšované. Maloletý a matka aj napriek snahe a upozorneniam kolízneho opatrovníka neurobili kroky k náprave. Maloletý svoj deň trávi hraním hier na počítači, pozeraním televízie, prípadne dlhými, až do noci trvajúcimi telefonátmi s kamarátmi. Nemá vybudované návyky ako je pravidelné ranné vstávanie, príprava a návšteva školy, príprava na vyučovanie, hygienické návyky. Maloletý nemá oporu ani u ostatnej rodiny, stará matka z dôvodu, že pracuje sa nemôže maloletému venovať dlhodobo, otec sa rovnako vyjadril, že nie je v jeho silách zabezpečiť starostlivosť o syna, keďže jeho výchova je narušená. Súd prvej inštancie tak mal za osvedčenú naliehavú potrebu umiestnenia maloletého v diagnostickom centre, ktorá neznesie odklad, pretože riadny vývoj maloletého je bezprostredne ohrozený, výchovné vedenie matky a otca je nedôsledné, matka nijakým spôsobom nemotivuje maloletého k náprave a všetky doteraz vykonané miernejšie prostriedky nápravy aj zo strany kolízneho opatrovníka sa ukázali ako neúčinné. Pobyt maloletého v určenom zariadení umožní vykonať dieťaťu odbornú diagnostiku a určiť najvhodnejší spôsob na odstránenie nevhodného správania maloletého. Dĺžku pobytu maloletého v Diagnostickom centre, G. X, XXX XX H. súd prvej inštancie určil na tri mesiace a súčasne uložil kolíznemu opatrovníkovi ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately povinnosť zabezpečiť umiestnenie maloletého do uvedeného diagnostického centra. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 C. m. p.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka, pričom uviedla, že súd pri rozhodovaní vychádzal z klamlivých a zavádzajúcich informácií. U maloletého nie je v žiadnom prípade ohrozené zdravie, výchova ani výživa. Od narodenia je veľmi naviazaný na matku, s ktorou má vybudovaný veľmi blízky vzťah. Má absolvované všetky prehliadky u lekára, matka ho nikdy nezanedbávala naopak, snažila sa mu dať všetko, čo bolo v jej možnostiach, schopnostiach a silách. Podaný návrh považuje za nedôvodný, poprela že by domácnosť bola špinavá, zaprataná rôznymi vecami a zapáchajúca. Byt je riadne zariadený. Nie je pravdou ani tvrdenie, že komunikácia s matkou je problematická. Za zavádzajúce označila aj tvrdenia, že maloletý by nemohol zostať v domácnosti starej matky, a nemala by naňho čas. Stará matka tvrdí, že nič také nehovorila. Maloletý nenavštevoval školu zo zdravotných dôvodov, čo je podložené lekáorskými vyšetreniami a ospravedlnenkami od lekára. Maloletý je bezproblémový chlapec, nebola predvolaná do školy kvôli žiadnemu problému. Matka má za to, že nie je v záujme maloletého, aby bol umiestnený do zariadenia diagnostického centra, pretože práve týmto by utrpela jeho psychika, zanechalo by to v ňom trauma, negatívne zážitky a niesol by si tak následky do konca života. Navrhla aby súd návrh kolízneho opatrovníka zamietol.

3. K odvolaniu matky nebolo podané vyjadrenie.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba – matka maloletého (§ 359 a § 362 ods. 1 C. s. p. a § 7 ods. 1 C. m. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 357 písm. d) C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C. s. p. a contrario) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 C. m. p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie preto ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C. s. p., § 2 ods. 1 C. m. p.).

5. Odvolací súd predovšetkým konštatuje, že matka v rámci svojho odvolania formálne neuviedla, výslovne nekonkretizovala niektoré zo zákonných odvolacích dôvodov citáciou príslušného ustanovenia C. s. p., príp. C. m. p. Z obsahu odvolania je však možné nepochybné vyvodit' odvolací dôvod podľa

§ 62 C. m. p., v zmysle ktorého odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

6. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 C. s. p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 360 ods. 1 C. m. p. neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 325 ods. 1 C. s. p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá C. s. p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 367 ods. 1 C. m. p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

12. Podľa § 367 ods. 2 C. m. p. ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

13. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepší záujmy dieťaťa.

14. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. V preskúmvanej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, v ktorých je možné začať konanie aj bez návrhu, odvolací súd preto v tejto veci nie je viazaný ani rozsahom ani dôvodmi odvolania. Preskúmal obsah spisového materiálu, vrátane pripojeného spisu sp. zn. 10P/59/2018, napadnuté uznesenie a konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnej miere zistil a správne vyhodnotil skutočnosti uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a vec i správne právne posúdil. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie bol povinný o predmetnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodnúť v lehote siedmich dní, pričom nebol dôvod spochybniť tvrdenia kolízneho opatrovníka maloletého A.. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia (odsek 14. a 15.) podrobne zaoberal jednotlivými skutočnosťami, ktoré mal za osvedčené a ktoré ho viedli k nariadeniu napadnutého neodkladného opatrenia. Svoje závery v napadnutom uznesení dostatočným, logickým a presvedčivým spôsobom, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p., vyhodnotil a odôvodnil. Odvolací súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje v celom rozsahu a poukazuje na správnosť tam uvedených dôvodov napadnutého rozhodnutia.

16. Dôvody, ktoré viedli k nariadeniu neodkladného opatrenia spočívali najmä v tom, že maloletý dlhodobo zanedbáva – neplní si povinnú školskú dochádzku, čomu nasvedčuje opakovanie siedmeho ročníka maloletým. Mal pritom možnosť absolvovať komisionálne skúšky, dostavil sa len na skúšku zo slovenského jazyka a literatúry (hodnotený známku nedostatočná) a hudobnej výchovy. O riadnom plnení povinnej školskej dochádzky nesvedčí ani fakt, že maloletý mal k 22.12.2022 vymeškaných 371 neospravedlnených hodín. Tieto skutočnosti matka v odvolaní nepoprela. Hodnoverne tak vyznieva aj tvrdenie kolízneho opatrovníka, že sám maloletý sa vyjadril, že do školy nechodí, lebo sa mu nechce. Počas dňa hrá hry, pozerá televíziu alebo telefonuje s kamarátmi. Uvedené skutočnosti, nasvedčujúce nedostatočne (nesprávne) utvoreným návykom, ktoré môžu byť dôsledkom aj nesprávneho výchovného prostredia v rodine maloletého, nie sú v záujme maloletého A.. Pre nariadenie neodkladného opatrenia

tak bolo dôležité aj zistenie, že matka nevedie, nemotivuje maloletého k zmene návykov a správania. Odvolací súd v tejto súvislosti opakuje, že nie je dôvodné pochybovať o tvrdeniach uvádzaných v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o tom, že so školou ani kolíznym opatrovníkom matka nespolupracuje na zlepšení pomerov maloletého. Tvrdenia o zanedbanej domácnosti, v ktorej maloletý vzrastá, len dokresľujú celkové pomery maloletého.

17. V kontexte osvedčených skutočností odvolacie námietky matky neobstoja a neboli tak spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, ktoré nepochybne je zásahom do života maloletého i jeho blízkych osôb. Matka však nereagovala na snahy najmä kolízneho opatrovníka o spoluprácu pri riešení situácie a zjednanie nápravy, bolo preto potrebné v najlepšom záujme maloletého a jeho ďalšieho riadneho vývoja nariadiť napadnuté neodkladné opatrenie, účelom ktorého je vytvoriť podmienky na určenie najvhodnejšieho spôsobu na odstránenie nevhodného správania maloletého. Nariadené neodkladné opatrenie je dočasné, pričom súd bude sledovať, či naplnilo svoj účel. Z tohto dôvodu odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie, aby začal konanie vo veci samej o nariadenie výchovného opatrenia. V rámci tohto konania bude procesný priestor na vykonanie riadneho dokazovania za účelom zistenia skutočného stavu veci.

18. S poukazom na uvedenú argumentáciu odvolací súd dospel k záveru, že nariadené neodkladné opatrenie je v najlepšom záujme maloletého, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie preto ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 C. s. p.; bolo len potrebné zmeniť formuláciu výroku napadnutého uznesenia tak, aby táto korešpondovala so znením § 367 ods. 1, 2 C. m. p. účinným od 1.1.2023.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 C. m. p. v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 C. s. p.

20. Senát odvolacieho súdu prijal toto uznesenie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).